

ARDEALUL = = JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

REDACTIA:
Str. G. Mărzescu Nr. 20

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
: : : Advocați : : : 500 Lei pe 1 an
: : : Magistrati : : : 400 Lei pe 1 an

Anunțuri și reclame după tarifi

Administrația la
Radio Reclame România S. A.
Str. Iuliu Maniu 3.
Telefon : 630

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul revistei

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Consilier la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului din Cluj și vicepreședintele Uniunii Avocaților din Țară

S U M A R :

1. Jurisprudențe civile,
2. Jurisprudențe procedurale
3. Jurisprudențe comerciale

4. Jurisprudențe penale
5. Jurisprudențe la alte legi cu notă de
Alexandru Dragomir
6. Informațiuni.

Nu se publică decât hotărârile instanțelor de recurs, iar ale instanțelor de fond numai cele cenzurate de instanțele superioare sau remase definitive

Colaboratorii din anul 1931:

dr. Partenie Crișan

Al. N. Gane
primpreședintele Consiliului Legislativ

dr. Aurel Iancu
magistrat Trib. Lugoj

Dr. Kovács Nicolae
magistrat

Petru Maior
șefjudecător la Judecătoria Mixtă Lugoj

Mihai Gh. Mușătescu
judecător Deta, Timiș

Dr. Munteanu

Dr. Carol Nesselrode
judecător consilier

Titus D. Panu
Consilier la Curtea de Apel Brașov

I. Postulache
judecător Hațeg

Liviu Teclu

dr. Ioachim Tolciu
adv. Cluj

Dem. Țigoianu
magistrat

Nicolae G. Vasilescu
advocat, Deputat

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointeresată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei

77,000.000

7

SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSĂN.

Efectuază
avantajos
orice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și de vize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Jurisprudențe civile

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I-a Dec. No. 116/1930. Președinția D-lui S. Tipei, Consilier. *Contract de schimb: Aprobarea lui de un terț proprietar tabular*

Având în vedere deciziunea suspusă recursului din care rezultă că la 15 Iunie 1929, Mureșan Ion și soția au chemat în judecată înaintea Trib. Turda pe Cherecheș Ionaș pentru anularea contractului, intervenit la 30 August 1917 de oarece imobilul primit în schimb în baza aceluia act de reclamanți nu aparține pârâtului, precum și pentru motivul că contractul nu corespunde ordonanței 4420/18 nefiind determinate într'insul imobilele care se transferă.

Că Tribunalul prin sentința No. 1585/994/4, a admis acțiunea, soluțiune confirmată și de Curtea de Apel Cluj, prin deciziunea suspusă recursului.

Că pentru a dat această soluțiune instanțele înlătură motivul tras din faptul că imobilele n'au fost determinate în contract conform ord. 4420/918, arătând că în intenția părților, imobilele date în schimb pârâtului au fost bine determinate, și atât din acțiune cât și din întâmpinare rezultă că ele au și fost date în posesiunea reclamanților astfel că nu există îndoială cu privire la determinarea lor.

Că privitor la celelalte motive, instanțele stabilesc apoi că imobilul dat în schimb de pârât, era întabulat în C. F. pe numele Băncii Albina din Cluj, încă dela 26 Ianuarie 1926, deci cu mult anterior facerei schimbului; că conform actului de schimb, predarea imobilelor urma să aibă loc numai după ce Banca Albina ar fi consimțit la schimb, ceea ce neavând loc, instanța a conchis că proprietatea imobilului dat în schimb reclamanților, aparținea unei terțe persoane, astfel că contractul intervenit în asemenea condițiuni este nul; Că, mai arată Curtea, proba cu martori cerută de recurenți spre a dovedi că Banca Albina ar fi acceptat verbal schimbul este inadmisibilă, deoarece conform ord. 4420/1918, acceptarea în această materie se dovedește prin act scris, nu prin martori.

Având în vedere că recurentul critică atât stabilirea în fapt a instanțelor de fond — ca fiind făcută cu violarea art. 270 p. c. — cât și soluțiunea în drept a Curții, ea violând ord. 4420/1918 și disp. art. 1878, 879, 886, 823, 900 C. C. A. conform căroră contractul nu trebuia anulat, precum și art. 147 C. C. A. 320, 425, 426 c. c. deoarece reclamanții prin predarea și preluarea bunurilor dela recurent, au devenit în mod complet proprietari; fără a mai putea avea loc o revenire.

Considerând că instanța de apel uzând de dreptul său suveran de apreciere a probelor a stabilit că între părți a intervenit un contract de schimb scris, care nu-și avea aplicațiunea decât în urma aprobării lui de către proprietara tabulară a

unuia din imobile în epoca schimbului, — Banca Albina — ceea ce n'a avut loc.

Că în conformitate cu disp. ordonanței 4420—1918, aprobarea unui contract de schimb scris, de către un terț proprietar tabular, neputând avea loc decât tot în scris, urmează că cu drept cuvânt instanța a respins cererea recurentului de a dovedi acceptarea Băncii Albina cu martori, stabilind instanța just și fără a viola art. 270 P. c. și ord. 4420 starea de fapt, astfel că această susținere a recurentului dovelindu-se neîntemeiată cată a se respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția III-a Dec. Nr. 1144/1930. Președinția D-lui O. Băleanu, Consilier. *Schimbarea acțiunii în apel. — Motivarea Curtei de Apel în aceasta chestie. — Rezilierea contractelor oneroase din partea Municipiilor trebuie să fie aprobate. — Consecințele actului nul.*

Având în vedere că prin decizia atacată cu recurs a Curtei de Apel din Cluj prin care reformează sentința Trib. Cluj Nr. 460/1926 din 7. II. 928 și în consecință se admite acțiunea reclamanților Carol Rety și cons. fața de Municipiul Cluj pe care-l obligă să plătească reclamanților 2,396.968 lei, capital plus dobânzi și cheltuieli de judecată, sub titlul de daune rezultate din neexecutarea din partea Municipiului a obligațiunii contractuale de a libera reclamanților certificatele pentru constatarea cantității de carne de porc livrată de reclamanți Municipiului, pentru consumul intern, în baza deciziei ministeriale Nr. 11360 din 5 Mai 1929, certificate pe baza cărora aveau să dobândească autorizație pentru export de porci;

Având în vedere că decizia Curții de Apel a fost atacată cu recurs de Primăria Municipiului Cluj pe baza a 12 motive de casare, iar reprezentanții Primăriei declară în instanță că renunță la motivele 1, 3, 7, 9, 10 și 12 susținând și dezvoltând numai motivele II, IV, V, VI, VIII și XI.

Având în vedere că prin motivul II de casare se susține că s'a aplicat greșit art. 188, 394 și 494 proc. civ. ardeleană, art. 1435 și Cap. XXX din cod. civ. austriac și s'a comis o eroare grosieră de fapt și un exces de putere când Curtea de Apel a admis schimbarea acțiunii în apel, acțiunea care în fața primei instanțe a fost bazată pe titlul de dăunării pentru îmbogățirea pe nedrept a Primăriei, iar în apel a fost schimbată în acțiune de dăunare pentru neîndeplinirea convențiunii intervenită între părți relativ la aprovizionarea cu carne a populației orașului Cluj.

Considerând că este adevărat că în conformitate cu dispozițiunile paragr. 188 și 494 din pr. civ. ardeleană, acțiunea nu se poate schimba în apel nici chiar cu consimțământul părților.

Având în vedere că, în speță, Curtea de Apel examinând acțiunea introdusă de reclamanți la prima instanță, cum și apelul scris și susținerile orale făcute în apel de reprezentantul reclamanților, constată că în apel nu s'a modificat întru nimic acțiunea deoarece dela început acțiunea a

avut de obiect o cerere de desdăunare bazată pe neindeplinirea convențiunii intervenită între reclamant și Municipiul Cluj relativ la aprovizionarea cu carne a populației orașului, neindeplinire constând în aceea că Primăria, fără vre-un motiv just sau caz de forță majoră, a refuzat eliberarea certificatelor despre cantitatea de carne de porc predată consumului intern, fără de care certificată reclamantii n'au putut obține autorizația de export dela Ministerul de Industrie, mai constată Curtea că prin apel nu s'a făcut altceva de cât că s'a precizat baza juridică a acțiunii introductivă care nu era dezvoltată în mod precis.

Că din moment ce Curtea motivează că prin apel nu s'a schimbat baza acțiunii introductivă, ci numai s'a precizat baza ei juridică, care nu era dezvoltată în mod precis, întrucât în speță toate faptele constitutive ale bazei acțiunii au fost arătate chiar în acțiune și în deosebi și faptul, că pentru o cantitate de carne nu li s'au eliberat reclamanților certificate, aceste fapte rămânând în cursul procesului neschimbate în asemenea caz Curtea nu violează și nu interpretează greșit nici un text de lege când respinge obiecțiunile Primăriei referitoare la schimbarea bazei acțiunii în apel, întrucât potrivit art. 188 pct. 1 proc. civ. dacă fără a modifica dreptul valorificat prin acțiune, reclamantul produce fapte noi pentru stabilirea dreptului său, sau rectifică pe cele deja arătate, acest lucru nu se considera drept schimbarea acțiunii.

Că așa fiind motivul II de casare este nefondat.

Având în vedere că prin motivul VI de casare se susține că s'a aplicat greșit paragraful 36 și 39 din regulamentul de organizare al Municipiului Cluj, paragraf 74 și 5 pct. e din legea comunală XXI dela 1886, în vigoare la 1922, cum și Decretul 2 al Consiliului Dirigent când Curtea a obligat pe Primăria Cluj la daune, pe baza unei convențiuni verbale oneroase, neratificată printr'o hotărâre scrisă și neaprobată de către Ministerul de Interne sau șeful de resort al Internelor;

Având în vedere că, în speță Curtea de Apel constată că deși la 18 Iunie 1922 a intervenit o convențiune scrisă între reclamant și Primăria Cluj, contract aprobat și de Consiliul Orașănesc în ședințe dela 30 Iunie 1922, totuși livrarea cărnei de către reclamant nu s'a făcut în baza acestui contract scris, ci în baza unui alt contract, posterior verbal, conform căruia reclamantii au livrat o cantitate de 104.216 Kg. carne de porc, — afară de carne de vită — având dreptul la autorizație pentru o cantitate la export de 197.562 Kg. carne de porc, că însă n'au primit certificate dela Primărie de cât pentru 96.745 Kg. porci, iar pentru rest Primăria a refuzat eliberarea de certificate din care cauză, prohibindu-se între timp exportul porcilor, reclamantii au suferit daune, evaluate de Curte la 2,396.968 lei.

Având în vedere că, din cele mai sus expuse rezultă că contractul în baza căreia s'a admis acțiunea în daune a reclamantilor, este un contract

verbal, făcut de Primăria Cluj cu reclamantii; că acest contract este oneros, deoarece prin el se acordă anumite avantaje ambelor părți și anume: Primăria primește carne pe preț scăzut, iar reclamantii, în schimb obțin autorizațiuni de export, din cari trag beneficii bănești.

Considerând că în conformitate cu dispozițiunile art. 5 din legea XXI:1886 a Municipiului aplicabilă în speță hotărârea Municipiilor referitoare la încheerea sau rezilierea contractelor oneroase, cari nu sunt cuprinse în bugetele aprobate, nu pot fi executate de cât în temeiul unei aprobări ministeriale, obținută pe baza unui referat special și motivat; iar art. 74 și 76 din aceeași lege prevede că încheerea acestor contracte este de competența Consiliilor Municipale, cari aduc hotărâri în ședințe, dresându-se procese verbale.

Considerând că din cuprinsul textelor de lege sus expuse rezultă că orice contract oneros încheiat de Municipii, pentru a putea fi valabil și executabil, trebuie să fie scris și aprobat de Minister.

Considerând că, în speță contractul intervenit între Municipiul Cluj și reclamantii nu era scris, ci era un contract verbal, oneros și Curtea de Apel însăși constată că despre ședința în care s'a luat act de contract, nu există proces verbal;

Că întrucât Curtea de Apel nu stabilește și nici nu rezultă din lucrările dela dosar că o aprobare din partea Ministerului ar fi avut loc, în asemenea caz contractul intervenit între reclamantii și Primăria Cluj fiind lipsit de formele prevăzute de lege, nu este valabil și executabil și deci greșit Curtea de Apel a considerat ca valabil acest contract și a violat prin această dispozițiunile taxelor de lege mai sus citate.

Considerând că contractul nu poate fi considerat drept executarea unei ordonanțe Ministeriale, întrucât prin ordonanță i s'a acordat Municipiului numai facultatea de a încheia un contract de contingentare, rămânând ca condițiunile să fie precizate în acest contract special.

Considerând că contractul fiind nul, nu importă că în cursul procesului intimații și-au redus pretențiunea la despăgubiri numai în măsura admisă de jurnalul Consiliului de Miniștri, chiar dacă în ce privește carnea de vită, intimații s'ar fi primit certificate și autorizații conform contractului.

Că dar motivul VI de casare este fondat și urmează a se admite recursul numai pe aceste considerațiuni, fiind fără interes a se mai discuta motivele IV, V, VIII și XI de casare și reformându-se decizia No. C. III. 1402/201/1928 din 18 Decembrie 1929 a Curții de Apel Cluj, a se respinge în fond acțiunea în daune a reclamantului Carol Reti și cons. ca fiind bazată pe un contract nevalabil.

TRIBUNALUL CLUJ, secția I.

No. C. 460/22/1926. Președ.: Pastia, judecător.

Luându-se în desbatere procesul pornit prin acțiunea înaintată la 5 Ianuarie 1925 cu No. C. 56/1925 de către reclamantul Carol Reti dom. în

Cluj reprezentat prin Dr. Maximilian Klein contra pârâtul Oraşul Municipiului Cluj repr. prin Dr. Dionisie Pop, ad. Cluj, Ministerul de Interne şi Comerţ reprezentat prin Dr. Titus Petrea pentru 1.687.043 lei capital şi acc. Tribunalul a dat după terminarea desbaterii orale din 7 Februarie 1923 astăzi în ziua mai jos arătată următoarea

S e n t i n Ń ă :

Tribunalul respinge acţiunea obligă pe reclamant să plătească pârâţilor la mâna adv. Dr. Dionisie Pop pentru pârâtul I. şi Ministerul de Industrie şi Comerţ câte 64.000 (mii) lei cheltuieli de judecată de fie care pârât în termen de 15 zile sub sancţiunile execuţiei.

M o t i v e .

Prin acţiune înregistrată la No. 56 din 5 Ianuarie 1926 recl. Carol Rety, Teodor Iacoban, Iuliu Kirkosa şi Mauriţiu Frenkel au chemat în judecată Oraşul Cluj, reprezentat prin primarul său şi pe Ministerul de Industrie şi Comerţ din Bucureşti, reprezentat prin Ministerul titular cerând ca pârâtii să fie obligaţi să-i plătească suma de 1.687.063 lei în mod solidar cu proiectele legale dela data de 1 Decembrie 1922, iar oraşul Cluj să-i mai plătească separat încă suma de 229.573 lei cu procente tot dela 1 Decembrie 1922 precum şi toate cheltuielile de judecată.

În fapt acţiunea şi-au motivat-o susţinând că Primăria Oraşului Cluj în anul 1923 în baza autorizaţiei ce i-a dat Ministerul de Industrie şi Comerţ a încheiat cu ei reclamantii, convenţie verbală în sensul căreia în scopul putinţei de aprovizionare leznicioasă a Oraşului Cluj Primăria va elibera după fiecare 35 Kg. carne de vită tăiată pe care reclamantii îi va preda pentru consumul intern a Oraşului certificate de export pentru 100 Kg. vită vie şi pentru fiecare 65 Kg. carne tăiată de porc, certificate de export pentru 100 Kg. porci greutate vie. În baza acestei convenţiuni reclamantii au livrat Primăriei Cluj, între 19 Iunie şi 9 Octombrie 1922, carne de vită cu total de 104.216 Kg. pentru care Primăria trebuia să elibereze certificat pentru 2.034.237 Kg. vită vie şi 160.332 Kg. porcii vii totuşi pe baza certificatelor Primăria n'a obţinut autorizaţia de export decât pentru 1.481.185 Kg. vită şi 96.745 Kg. porci. Ministerul de Industrie şi Comerţ refuzând de ai elibera autorizaţie de export şi pentru restul. În consecinţă susţin reclamantii, din cauza acestui refuz, ia naştere dreptul lor la daune la plată cărora ar fi răspunzători solidari atât Oraşul Cluj cât şi Ministerul de Industrie şi Comerţ. Deoarece însă adaugă reclamantii în acţiunea lor convenţiunea încheiată cu Primăria Oraşului Cluj diferă în ce priveşte cotele interne în proporţie cu cele de export stabilite de Ministerul de Comerţ, recunosc că responsabilitatea Statului nu poate depăşi limitele cotelor admise de ia şi deci pe lângă răspunderea solidară pentru cotele admise de Stat. Primăria urmează a răspunde pentru diferenţa de cotă admisă în plus. Pe baza cifrelor arătate mai sus, rec-

lamantii au cerut plata daunelor astfel cum este specificat în petitul acţiunii.

Pârâtul de rândul I, Oraşul Municipiului Cluj a cerut respingerea acţiunii pentru următoarele motive: nu reclamantii ci Asociaţia Măcelarilor ar avea dreptul de acţiune deoarece Primăria numai cu aceştia a stat în legătură. 2. Singurul obligament pe care îl avea Primăria în baza convenţiunii afirmată de reclamanta era ca să le elibereze certificate de actele ce ia predat şi de cele pentru care urma ca Ministerul să le elibereze autorizaţie de export ceace a satisfăcut. 3. Convenţiunea pretinsă fi intervenită numai cu Primarul şi în mod verbal ce nu poate obliga valabil oraşul. Pârâtul II, Ministerul de Industrie şi Comerţ a cerut deasemenea respingerea acţiunii susţinând că Primăria Oraşului Cluj nu avea dreptul de a modifica cotele el a stabilit relativ la regimul exportului şi faptul totuşi Ministerul a eliberat autorizaţii de export pe baza certificatelor eliberate de Primărie nu înseamnă că a rectificat convenţiunea ce ar fi intervenit între reclamantii şi Oraşul Cluj, că în orice caz Ministerului nu-i se poate imputa nici o culpă deaceia pârâtul la data opririi exportului eliberat reclamantilor toate autorizaţiile ce a avut.

T r i b u n a l u l

Avân în veder că din actele de la dosarea şi din desbaterile urmate în aceste instanţe în fapt se constată următoarea stare de fapt în Monitorul Oficial din 27 Noiembrie 1920, Guvernul a fost autorizat, ca prin jurnale ale Consiliului de Miniştri, în urma propunerii Ministerului de Industrie şi Comerţ, să hotărească categoriile de mărfuri şi produse ale ţării cari se pot exporta prevăzându-se în aceeaşi lege că Jurnalele Consiliului de Miniştri vor determina şi condiţiunile în care se vor face exportul. Pe baza acestei legi Consiliul de Miniştri şi apoi Ministerul de Industrie şi Comerţ prin Decizia sa din 5 Maiu 1922 publicată în Monitorul Oficial Nr. 26 din 9 Maiu 1922 declarând prohibite la export toate articolele alimentare admise totuşi ca libere de export vitele cornute, porcii etc. aceasta libertate s'a dat numai în condiţiunea ca exportatorul să depună în prealabil o cotă de 50 la sută din cantitatea disponibilă la export în ce priveşte vitele şi 1/3 pentru porcii în scopul asigurării consumului intern depunerea urmând a se face în natură şi în oraşele anume determinate de Ministerul de Industrie pe plata de 4 şi 6 lei Kg. pentru carne de vite şi 6 lei pentru Kg. carne de porc, iar autorizaţia de export trebuind să se dea numai de Minister, pe baza certificatelor că s'a predat cota consumului intern în 1 calitate indicată de Minister în sfârşit prin Decizia Nr. 44161 (din 5 August) se modifică în cota în ce priveşte porcii astfel că pentru fiecare porc admis exportului trebuind să se preda unul consumul intern.

Pentru a se înlesni aprovizionarea Oraşului Cluj, Ministerul de Industrie a făcut acestuia în regim de favoare, regim de care se mai bucura nu-

mai Bucureștiul și în baza căruia nu Ministerul îi repartiza cota din cotele destinate consumului intern, ci orice exportator avea facultatea de a depune direct Primăriei Orașului Cluj cota destinată consumului intern și pe baza certificatului constatator al acestei depuneri eliberată de Primărie. Ministerul fără nici o altă aprobare sau verificare îi libera celui în drept autorizația de export, în baza legii și deciziunilor arătate mai sus, care stabilea deci regimul în care se putea face în mod legal atât exportul cât și aprovizionarea orașelor cu carne de vită și porc, Primarul Orașului Cluj dela acea dată Iulian Pop, astăzi decedat, a în tratative cu reclamantii pentru a se preda de către aceștia decât Orașului Cluj cota consumului intern și ajung la înțelegerea în sensul că Primăria Cluj se obligă de a elibera reclamantilor certificate pentru export și anume de fiecare 35 Kg. carne de vită și 65 Kg. de porc predate certificate de export pentru 100 Kg. schimbând astfel fără vre-o autorizație penală cotele fixate prin deciziunea Ministerului de Comerț și Industrie aceasta înțelegere s'a făcut numai verbal fără a fi consemnată în scris deși s'a făcut un proiect de contract dar care nu s'a semnat niciodată, și fără de a se fi supus aprobării Consiliului Orașului sau autorizațiilor superioare. Pe baza acestei convențiuni verbale și după cum se constată din adresa Ministerului de Industrie și Comerț No. 63134 din 21 Octombrie 1924 aflate în original la dosar reclamantii au predat în natură Primăriei Orașului Cluj 711.983 Kg. carne de vită cornută la care ar corespunde conform angajamentului Primăriei, drept de export pentru 2 milioane 34.237 Kg. și au mai predat o cantitate 104.216 Kg. carne de porc, căreia iar corespunde ca drept de export cantitatea de 160.332 Kg. carne de porc. Recl. n'au primit însă din partea Primăriei decât certificate pentru 1.481.145 Kg. vită și 96.745 Kg. porci și în consecință au cerut carne, care reprezintă diferența între prețul cu care au predat cota consumului intern față de prețul de export.

Având în vedere că prima obiecțiunea orașului Municipiului Cluj este că reclamantii nu au fi îndreptățiți de a reclama, deoarece nu ei personal, ci Asociația Măcelarilor, ar fi aceia cu cari au stat în legătură.

Văzând însă că din dosarul Primăriei Orașului Cluj No. 21768/1926 se constată că reclamantii formau o societate ocazională și că Primăria a tratat cu ei fie ca persoane individuale fie ca societate comercială și chiar în proiectul de contract scris și afla la acel dosar reclamantii figurau în nume propriu.

Că în conformitate cu art. 62 din cod. com. în asociațiunile ocazionale drepturile și obligațiunile față de terți devin solidari și deci participanții pot reacționa fie în numele asociației lor, fie în numele individual și deci obiecțiunea pârâtei de rândul I este neîntemeiată.

Având în vedere că pretinsa convențiune intervenită între Primăria Orașului Cluj și recla-

mantii, prin care se schimbau cotele consumului intern și cel cu export, după însăși afirmațiunea reclamantilor intervenit verbal între ei și Primar, fără o altă aprobare sau ratificare.

Că în conformitate cu art. 73 și urm. din legea XXI/1866 în baza căreia se administra Municipiul Cluj la acea dată, primarul nu era decât primul funcționar al Municipiului și nu avea dreptul de a lua singur fără aprobarea consiliului obligațiuni în numele Orașului sau a încheia convențiuni cu caracter oneros, astfel de convențiuni, cum e și cea afirmată de reclamant neputând fi încheiate și executată conf. art. 5 decât de Consiliul de aprobarea autorității superioare, obținute în urma unui raport special motivat.

Că așa fiind este incontestabil că convențiunea verbală afirmată de ei și pe baza căreia au accentuat în mod special în ședința publică de astăzi că înțeleg așa susține acțiunea, fiind lovit de nulitate din cauza lipsei de capacitate a Primarului singur de a încheia nu poate servi ca bază a cererii de despăgubire chiar dacă s'ar constata vre-o culpă din partea orașului în executarea ei, acea convențiune din cauza nulității nefiindu-i apozabilă.

Având în vedere că chiar în cazul când prin absurd s'ar putea susține că o înțelegere verbală intervenită numai cu primarul singur ar putea fi valabilă și deci obligatorie pentru Orașul Municipiului Cluj însă convențiunea este lovită de nulitate.

În adevăr în conf. cu art. 878 din c. c. a., nu se pot încheia convențiuni decât asupra obiectelor cari sunt în comerț și deci nu poate forma obiectul unui contract verbal ceea ce este cu neputință de îndeplinit sau este ilicit.

Văzând însă că obiectul asupra căruia a cerut părțile de acord în convenția pretinsă de reclamant este cota pe care trebuia reclamantii să o predea consumului intern și cea destinată exportului, cota care era stabilită în altă proporție de Ministerul de Comerț.

Că desigur atunci când legea din 27 Noiembrie 1920 a dispus că reglementarea exportului se va face de către Consiliul de Miniștri, prin Ministerul de Comerț este incontestabil că numai aceste organe puteau dispune asupra condițiilor în care se va face exportul și orice convențiune particulară care ar avea de obiect transigarea asupra acestor condițiuni este ilicită și deci nulă și aceasta nu numai fiindcă contrariu în mod expres legii, dar și fiindcă și astfel de convențiuni nu poate forma obiectul unei înțelegeri între părți, fiind în neputința lor de a îndeplini și deci ea este dela început izbită de o nulitate absolute și care deci nu poate fi rectificată ulterior nici expres nici prin faptul de executare concludente din care s'ar putea susține o ratificare tacită.

Văzând că și în cazul când nu ar fi existat legea din 27 Noiembrie 1920 care să reglementeze posibilitatea exportului, încă între reclamantii și Primăria Orașului nu se putea încheia o conven-

țiune care să aibă de obiect stabilirea de condițiuni de export, deoarece chestiunea exportului fiind de atributul organelor centrale ale statului de deținătoare a puterii suverane, nu poate forma obiectul unei convențiuni între particulari.

Că așa fiind Tribunalul găsim că convențiunea în baza căreia reclamantii își sprijină acțiunea este nulă, găsește deci că ea nu poate produce nici un efect și deci dintr-o convențiune nulă nu poate rezulta nici o acțiune în daună.

Considerând însă că și în cazul când s-ar susține că convențiunea este valabilă din moment ce reclamantii cer daune contra Primăriei Orașului Cluj pentru neexecutarea ei, trebuie să dovedească că de fapt Orașul Cluj nu și-a îndeplinit angajamentul cea luat.

Văzând că reclamantii atât prin acțiunea lor cât și verbal în instanță a susținut că convențiunea verbală avea următorul cuprins: Primăria va elibera reclamantilor, după fiecare 35 Kg. carne de vită tăiată predată consumului intern, certificată de export, pentru cantitatea de 100 Kg. vită vie și tot pentru fiecare 65 Kg. carne tăiată de porc, certificate de export pentru 100 Kg. porci greutate vie.

Văzând deci că în schimbul predării cotei Primăria avea de dat reclamantilor ca singura prestațiune în partea ei, certificate în baza cărora acestia puteau ridica dela Ministerul de Industrie și Comerț autorizație de export.

Considerând că reclamantii nici nu au susținut că Primăria nu și-a îndeplinit acest angajament și că așa fiind nici nu poate fi vorba de o neîndeplinire a convențiunei, care să poate duce la o acțiune în daune și deci și din acest punct de vedere acțiunea a trebuit să fie respinsă față de părătul I.

In ceea ce privește acțiunea față de Ministerul de Industrie și Comerț.

Văzând că convențiunea încheiată între Primar și reclamantii este invocată de acestia și față de Minister.

Că acea convențiune fiind nulă de drept, după cum s'a arătat mai sus, nu poate fi invocată nici față de Minister.

Văzând însă pe de altă parte că ea fiind intervenită între terțe persoane constituie *resinter alios* și deci nu poate avea nici un efect în raport cu Ministerul care n'a cocurat la încheierea ei.

Văzând însă că aceia poate fi opus Ministerului de Comerț și în baza căreia urmează a se aprecia acțiune în raport cu aceasta este Deciziile sale din 5 Mai, prin care stabilește cotele de export și consumul intern și potrivit cărora s'a obligat la eliberarea autorizațiilor de export.

Având în vedere, că în fapt nu este contestat că Ministerul de Comerț a eliberat reclamantilor autorizații de export, ori de câte ori au cerut și nici nu au afirmat că până la prohibirea completă a exportului li s'a refuzat vre-o cerere. În adevăr Ministerul de Comerț prin decizia sa din 10 Noembrie 1922 Nr. 75601/1922 prohibind din care exportul a dispus ca ori ce autorizație de export

trebuie executată cel mai târziu până la 15 Decembrie acelaș an, date de când ori ce export devine interzis.

Având în vedere, că este necontestat că chestiunea sau prohibirea exportului, constituie un act de guvernământ deoarece prin act de guvernământ înțelegându-se măsurile pentru creșterea unui interes general și cu caracter politic este incontestabil că eliberarea sau prohibirea exportului având astfel de caracter constituie un act de guvernământ (Decizia No. 1211/1921, Curtea de Casație, Secția III C. jund. 922 pag. 71) și deci ei nu poate fi cenzurat de instanța judecătorești după cum nu poate fi nici scrie de acțiune în daune din partea particularilor lezați prin astfel de acte.

Că aceasta este cu atât mai devărat cu cât Ministerul de Comerț tocmai ca prin răsura și de a prohibi exportul să nu producă totuși daune particulari interesați le a dat dreptul de a exporta încă timp de o lună de zile deci reclamantii aveau facultatea de a beneficia de drepturile câștigate, deși chiar în ceea ce privește permisele acordate Ministerul ar fi putut să le anuleze deadreptul în scopul de a privi țara de o eventuală criză alimentară, fără ca din aceasta anularea reclamantului să și poată formula motiv pentru acțiune în daune. Că totuși acordându-li-se dreptul de continue exportul timp de o lună reclamantii trebuiau să în acest interval să prezinte Ministerului certificatele necesare pe baza cărora să mai exporteze cotele la care mai aveau dreptul.

Văzând însă că reclamantii nu au făcut nici o dovadă că în intervalul de când s'a dat Decizia de prohibire (10 Noembrie 1922) și până la data interzicerii exportului (15 Decembrie) ar mai fi solicitat Ministerul autorizație de export, ba nici măcar nu au afirmat aceasta recunoscând chiar ei prin petitiunea adresată Ministerului la data de 7 Noembrie 1923 și înregistrată de acesta la No. 6838, că atunci când a fost vorba de a exporta și restul s'a găsit în imposibilitate de a face dovada, contingentirei respective pentru motivul că întreg dosarul afacerii era la Parchet fiind necesar în anchete ce se făcea în potriiva Adm. Comunale dar când a fost în posibilitate de-a prezenta dovada cantității de carne ce au dat-o drept contingentorie și s'u prezentat Ministerului pentru a solicita autorizația de export, li s'au răspuns că nu mai pot avea acea autorizație ce cu drept cuvânt li s'a respins aceasta, deoarece atunci exportul era deja prohibit și nici o vită nu se mai putea trece peste frontieră.

Văzând deci că Ministerul de Comerț nu poate fi făcut răspunzător de imposibilitatea în care se aflau reclamantii de a prezenta certificatul de cote contingentarii depuse, dacă aceasta imposibilitate de fapt a existat pentru ei și deci neputându-se imputa vre-o culpă nici răspunderea și nu poate fi angajată deoarece singură și obligatorie conform deciziei din 5 Maiu 1922 era de a elibera autorizația de export la cerere și după ce i-se va fi făcut dovada depunerii cotei interne. Este evident

că în lipsă de cerere și dovadă ea nu poate elibera vre-o autorizație și chiar dacă ar fi existat pentru reclamantii forța majoră ce o alegă ce nu poate fi o sursă de obligațiuni pentru stat care în baza dreptului său observat de a lua măsuri cu caracter general adică dreptul de a opri exportul ori când.

Că așa fiind în lipsă de titlu de despăgubire și în raport cu Ministerul de Industrie și Comerț acțiunea reclamantilor găsindu-se neîntemeiată a trebuit să fie respinsă și obligați în baza art. 425 din proc. civ. la plata cheltuielilor de judecată în raport cu ambii părți.

Cluj, la 7 Februarie 1928.

Președinte: (ss.) *Pastia*. Grefier: (ss.) *Hossu*.

NOTĂ. Această sentință deși reformată în partea ce privește Primăria Urbei Cluj de Curtea de Apel Cluj, S. III, motivele sale de drept au fost confirmate de Inalta Curte de Casație prin decizia Nr. 1144/1932 pe care o publicăm aci. Această sentință este un model de redactare de sesizare a stării de fapt și de o clară exprimare juridică. De aceea ne facem o plăcere publicând-o și un serviciu celor doritori de cunoștințe juridice.

Jurisprudențe procedurale

INALTA CURTE DE CASAȚIE, Secție III-a

Dec. No. 521, dos. 1466/1931. Preș. D-lui O Băleanu cons.

Cum trebuiesc formulate motivele de casare. — Sanțiune. — Renunțarea la dreptul de recurs. Art. 317 P. Civ.

Având în vedere că intimatul a invocat tardivitatea motivelor de casare suplimentară.

Având în vedere că art. 36 din legea acestei Inalte Curți prevede că recursul va trebui să fie motivat prin însăși petiția de recurs sau printr-o petițiune deosebită depusă înăuntrul termenului de recurs, socotit numai dela comunicare, iar art. 37 dispune că nedepunerea mijloacelor de casare desvoltate în termenul prevăzut de primul articol, atrage de drept nulitatea recursului.

Considerând că întru cât în speță comunicarea deciziei atacate cu recurs s'a făcut la 16 Februarie 1931, iar motivele suplimentare s'au depus la 18 Martie același an, deci peste termenul de 15 zile acordat de art. 11 din legea contenciosului administrativ, urmează că ele sunt depuse tardiv, astfel că incidentul ridicat este fondat și ca atare motivele suplimentare de casarea cată a fi respinse pe acest motiv.

Având în vedere că în ce privește recursul, care este în termen introdus, intimatul a invocat incidentul de nulitate a lui deoarece nu este redactat conform art. 36 din legea acestei Inalte Curți, adică să cuprindă în prima parte motivele de casare în formă enunciativă și în partea a doua desvoltarea și argumentarea lor.

Având în vedere că textul invocat prevede că motivele de casare vor trebui să fie formulate în

prima parte sub forma enunciativă cu totul rezumată, indicându-se numai textul de lege, sau principiul de drept violat și în ce sens anume, iar în partea a doua să urmeze desvoltarea și argumentarea; ori recursului de față îi lipsește partea enunciativă.

Având în vedere că articolul următor, după cum s'a arătat mai sus, prevede că numai ne depunerea mijloacelor de casare desvoltate în termen, atrage după sine nulitatea recursului; că în ce privește lipsa părții enunciativă legea nu prevede o atare sanțiune, mai ales că în speță din desvoltarea motivelor de casare rezultă cari anumite texte de lege su principii de drept au fost violate și în ce sens.

Că, astfel fiind, acest incident nu este fondat și prin consecință urmează a se cerceta motivele invocate în recurs.

Având în vedere că din decizia atacată cu recurs și din actele dela dosar se constată că intimatul, frânar la stația Dej a chemat în judecată contencioasă Regia Autonomă a CFR pentru anularea deciziei Nr. 5396/1930 prin care a fost pus la retragere din oficiu pe ziua de 1 Mai 1930 pentru infirmități care îl fac impropriu serviciului; că Curtea de Apel Cluj prin decizia supusă recursului, a admis acțiunea, ordonând reintegrarea intimatului în funcțiune, motivând soluția dată pe considerentul că din actele dela dosar, rezultă că infirmitatea, consistând în scurtarea cu 12 cm. a piciorului drept, consecința unui accident suferit în 1921, nu-l face pe intimat impropriu serviciului, iar pe de altă parte însăși reprezentantul CFR a declarat în instanță că a fost pus la retragere din eroare, care trebuie reparată; că în contra acestei decizii a făcut recurs în termen legal, iar ulterior introducerea recursului, recurentul a anulat punerea la retragere cu ziua de 1 Mai 1931 și l'a reintegrat în serviciu pe aceeași dată.

Considerând că în conformitate cu art. 317 pr. civ. aplicabil și în procedura recursului în casație, în lipsa unei dispozițiuni contrarii, renunțarea la dreptul de recurs contra unei hotărâri poate să rezulte sau în mod expres dintr'o declarațiune scrisă a părții care se mulțumește cu acei hotărâre sau chiar și în mod tacit din executarea de bună voie a hotărârii, privind diferentul litigios.

Că în speță, întrucât recurentul a anulat actul atacat cu acțiunea în contencios, reînregistrând pe intimat în postul avut, fără a face nici o rezervă, prin acest fapt este prezumat că a renunțat la recursul deja introdus, astfel că pe acest motiv urmează a fi respins.

INALTA CURTE DE CASAȚIE, Secție III

Dec. 742/931. Preș. O. Băleanu, Consilier

Înmânarea procedurilor. — Poate avea loc și Duminica, sau sârbătoarea, cum și chiar în timpul nopții. — Dispozițiile din legea de organizare judecătorească relative la suspendarea serviciului la instanțele judecătorești, nu declară nule înmânările făcute în acest timp.

Atât din textul art. 156 pr. civ. transilvâneană cât și din spiritul și economia acestei legi reese, că înmânările se pot face atât în duminici și sărbători legale, cât și în cursul nopții. Că, aceasta a fost intenția legiuitorului reese și din expunerea de motive ce însoțește art. 156 citat și care prevede că „proiectul nu face restricțiuni în privința duminicilor și zilelor de sărbătoare, cum nici în privința timpului nopții. Timpul înmânării este lăsat la discreția agenților următori, aceasta din cauză că în timpul zilei locuitorii sunt ocupați cu lucrurile câmpului sau alte îndeletniciri și astfel lipsesc de acasă, ei și toți ai lor, iar în unele ținuturi locuitorii muncesc la ferme și la diferite întreprinderi industriale, venind acasă numai noaptea, ba încă numai Duminica și în sărbători, când numai li se pot face înmânări.

Deși este adevărat că art. 217 și următorii din legea pentru organizarea judecătorească prevăd că în zilele anume arătate serviciul este suspendat, atât la instanțele judecătorești, cât și la serviciile auxiliare acestora, totuși nu există nici o dispozițiune formală care ar declara de nule înmânările îndeplinite în zilele când serviciul este suspendat.

Astfel fiind, înmânarea făcută în ziua de 6 Decembrie 1926, alică în ziua de Sf. Nicolae, care este sărbătoare legală, este bine făcută și deci obiecțiunea reprezentantului recurentei în această privință este nefondată.

Recurenta a mai susținut că înmânarea nu este bine făcută și din motivul că adevărata nu arată calitatea persoanei care a semnat de primire.

În conformitate cu disp. art. 269 pr. civ. probațiunea cade în sarcina părții care are interesul ca instanța să considere de adevărată fapta afirmată, în consecință partea care vrea să-și valorifice un drept, trebuie să dovedească faptele ce servesc la temeinicia lui.

Intrucât în speță, recurenta susține că persoana care a semnat de primirea deciziunii nu era îndrituită să semneze de primire, potrivit art. 157 din pr. civ. trebuia să facă dovada, sau cel puțin să ceară să i se admită o asemenea dovadă. ori în lipsa unei atari dovezi sau cereri, față de conținutul actului, nu poate fi ținută în seamă afirmatiunea recurentei cu nimic dovedită, în consecință comunicarea este bine făcută și deci și această a doua obiecțiune a recurentei este nefondată.

Prin urmare, odată ce din adevărta aflată la dosar se constată că deciziunea Comisiunii Centrale de Pensii Nr. 603 din 1926, a fost comunicată recurentei în ziua de 6 Decembrie 1926, iar recursul contra acestei deciziuni a fost făcut în ziua de 25 Septembrie 1930 deci, după aproape 4 ani, deși potrivit art. 40 din legea generală de pensii trebuia atacată în termen de 30 zile libere dela comunicare, în asemenea situațiune recursul de față este tardiv și urmează a fi respins ca atare.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secție II.

No. C. II. 1074/3/1931.

1. *Legi de procedură. — Caracterul lor. — De ordine publică și retroactive. — Consecințe la competența instanțelor când în cursul procesului se amplifică competența. — 2. Lucru judecat. — Numai raportul de drept judecat dobândește autoritate. — Art. 411 pr. civ. jurisprudența și doctrina largesc acest cadru. — În ce măsură. — Chestiuni prejudiciale cari dobândesc autoritatea lucrului judecat. — Achitarea prețului nu constituie o chestiune prejudicială indispensabilă la obținerea dreptului de proprietate. — 3. Art. 431 c. c. austr. — Transferarea dreptului de proprietate. — Intabularea se cere numai față de terțe. — Drept real absolut. — Erga omnes. — Art. 372 c. c. austr. — Față de cel ce transmite imobilul, achizitorul trebuie să dovedească, însă, numai titlul și modul valabil prin care a ajuns în proprietate. — 4. Numai în acțiunile de îndeplinire se aplică principiul după care nici o parte care trebuie să facă o prestație cu același bază de drept, nu e obligată să prezente decât concomitent cu cealaltă.*

M o t i v e :

Contra sentinței tribunalului ca instanța de apel pârâții Victor Pop Hârșanu, Emil Pop Hârșanu și Aurel Pop Hârșanu, au înaintat recurs cerând casarea ei cu trimitere, sau evocând fondul a reforma sentința, a respinge acțiunea și a-l obliga pe reclamant la suportarea tuturor cheltuelilor de proces.

Ca motive de recurs au invocat violarea art. 5, 269, 270 și 180 pct. 3 din procedura civilă pentru faptul că instanțele de fond au respins excepțiunea dilatorie ridicată de pârâțul original cândva Vasile Hârșanu în baza art. 180 pct. 3 P. c. pe motiv că în vederea valorii substratului procesului fixată de către dânsul la suma de 20.000 lei judecătoria nu era competentă de a judeca cauza și susținând că instanța de apel a mai violat și art. 269 și 270 P. c. când în contrazicere cu piesele de la dosar a constatat că în privința respingerii incidentului de necompetință ar exista o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, dat fiind că tribunalul nu a respins apelul fostului pârât în fond ci ca inadmisibil cu referire la dispoziția art. 181 alin. ultim rămânând ca deciziunea prime instanțe prin care s'a respins excepția prohibitivă să se atace numai cu apelul înaintat contra hotărârii de asupra fondului cauzei;

În fine cu privire la excepțiunea prohibitivă pârâții s'au mai plâns, că tribunalul numai cu violarea art. 5 P. c. a putut constata netemeinicia incidentului punând temeiul singur pe certificatul de dare și evaluare prezentat de reclamant la ultima desbatere prin surprindere și înlăturând fără vre-o motivare, deci prin omisiune esențială declarația a lor trei experți cu cari pârâții făceau dovadă că valoarea imobilelor din litigiu în anul 1924 era peste 30.000 lei așa încât procesul de față la intențarea acțiunii era de către tribunalului.

În fond pârâții recurenții de asemenea s'au

plâns de violare art. 269, 270 P. c. adouănd că s'a călcat din partea instanțelor de fond și dispoziția art. 371 P. c. când cu toate că reclamantul — căruia încumba sarcina probațiunii — nu a produs nici o dovadă asupra împrejurării decisive că a achitat prețul de cumpărare, totuși a fost ascultat sub jurământ și în baza depoziției sale s'a stabilit în fapt că reclamantul a achitat prețul de cumpărare.

Fiindcă în atari împrejurări nu poate fi luat ca dovedit faptul că reclamantul și-a îndeplinit obligațiunea din contract, instanțele inferioare prin violarea art. 1062 din Cod. civ. austriac au admis acțiunea, deoarece partea cre cere îndeplinirea trebuie să satisfacă și ea obligațiunile luate.

Intimatul a cerut respingerea recursului pentru motivele desfășurate în întâmpinarea sa depusă la dosar.

Curtea deliberând, motivele de casare le a găsit neîntemeiate pentru următoarele considerente:

În ceea ce privește incidentul de necompetință.

Este cert că la data introducerii acțiunii ce s'a făcut la 19 Martie 1924, au fost de căderea judecătorilor de ocol numai acele procese de drept patrimoniale, în cari valoarea obiectului n'a trecut peste 10.000 Lei (Legea No. 366 din 23 Iunie 1921).

Din piesele de la dosar se poate constata că pârâțul Vasile Hârșanu înainte de a intra în fond a ridicat excepțiune dilatorie susținând că procesul aparține jurisdicțiunii tribunalului întrucât valoarea substratului procesului este cel puțin de 20.000 lei și ca dovadă s'a referit la contractul de vânzare-cumpărare încheiat în anul 1924 cu pârâțul al doilea Gheorghe Muntean.

Instanța primă a respins incidentul de necompetință motivând că întrucât reclamantul prin acțiunea sa a cerut extradarea unui contract original legal redactat despre imobilele cumpărate în anul 1912 cu preț de 1047 Cor. 2 filer, adică 523 lei 56 bani, obiectul procesului este această sumă și nu prețul imobilelor pe data intentării acțiunii.

Având în vedere disp. art. 6 și 8 din proc. civ. concepția primei instanțe nu rezistă criticii, deoarece fiind vorba de un proces pornit pentru recunoașterea proprietății valoarea substratului procesului se determină prin valoarea imobilelor în litigiu la data intentării acțiunii.

Constatarea tribunalului ca instanța de apel, că deciziunea primei instanței dată asupra incidentului ar fi obținut autoritatea lucrului judecat este inexactă, deoarece din lucrările de la dosar se poate constata, că tribunalul numai prin sentința sa atacată cu recurs în casare s'a pronunțat în fond asupra incidentului de necompetință.

Pe de altă parte nu încapă îndoială că tribunalul a violat art. 270 P. c. când a respins excepțiunea dilatorie și pe motivul că în baza certificatului de dare și evaluare a constatat că valoarea substratului procesului nu trece suma de 10.000 lei, omițând să aprecieze în motivarea hotărârei sale

contraprobele pârâților și anume în prim rând faptul, că antecesorul pârâților actuali Vasile Hârșanu tocmai în anul intentării acțiunii a vândut imobilul din litigiu cu preț de 20.000 lei.

În această situație de fapt este evident, că sentințele instanțelor de fond s'au pronunțat cu călcarea disp. art. 5 și 270 din proc. civ. constituind și o omisiune, însă cu toate acestea plângerile pârâților nu pot să producă casarea sentinței și admitere excepțiunii dilatorice pentru următoarele considerente.

Anume, deși este principiu de drept că competența unei instanțe judecătorești se regulează după legea în vigoare la data introducerii acțiunii.

Și din acest punct de vedere acțiunea de față într'adevăr ar fi fost rău introdusă la judecătorie, dacă valoarea imobilelor din litigiu ar fi trecut la intentarea acțiunii suma de 10.000 lei.

Însă în speță excepțiunea dilatorice și-a pierdut temeinicia adecă a devenit fără de obiect căci înainte de a fi judecat definitiv și în mod jurevalid incidentul, prin legea de accelerare a judecăților din anul 1925 s'a majorat limita de valoare fixată pentru competența judecătorilor în suma de 10.000 lei la 50.000 lei.

Și astfel având în vedere, că este principiu consacrat, că legile de procedura sunt de ordine publică și prin esența lor retroactive așa încât prin promulgarea lor sunt abrogate orice alte dispozițiuni contrare.

Rezultă din cele expuse că judecătoria deși incompetentă la data înregistrării acțiunii, pe urmă și anume înainte de a fi rezolvată în mod definitiv, incidentul, a devenit competență căzând astfel în consecință excepțiunea dilatorice ridicată în baza art. 180 pct. 3 din P. c. deoarece nu s'ar putea concepe, ca procedura să fie stinsă prin admiterea excepțiunii de necompetință rămânând ca reclamantul să introducă o acțiune nouă la aceeași instanță a cărei necompetință s'a stabilit printr'o hotărâre judecătorească definitivă.

În temeiul considerentelor de mai sus plângerea pârâților referitoare la neadmiterea excepțiunii dilatorice este lipsită de bază legală și ca atare trebuia înlăturată.

În ce privește motivul de casare invocat de pârâți în legătură cu greșita stabilire a achitării prețului de cumpărare.

Curtea constată, că deși în principiu plângerea pârâților este întemeiată, deoarece în lipsa de orice dovadă nu reclamantul ci pârâțul ar fi trebuit admis la jurământ pentru a se stabili dacă a fost achitat sau nu prețul de cumpărare, prin urmare partea respectivă a stării de fapt cuprinsă în sentința primei instanțe și adoptată de tribunal este vitioasă.

Însă nici acest viciu nu poate să ducă la casarea sentinței atacate, deoarece nu se referă la o împrejurare decizivă cu privire la soluțiunea litigiului, cu alte cuvinte stabilirea instanțelor inferioare că reclamantul a achitat prețul de cumpărare după imobilele cumpărate de dânsul, cari for-

mează obiectul procesului, nu constituie autoritatea lucrului judecat.

Este anume principiu de drept că de regulă numai raportul de drept judecat în dispozitivul unei hotărâri judecătorești dobândește autoritatea lucrului judecat.

Este adevărat că potrivit disp. art. 411 P. c. și urmările inerente ale hotărârei rămân definitiv, precum conform doctrinei și jurisprudenței trebuie considerate ca definitiv decise și acele chestiuni juridice decise numai în motivarea hotărârei cari sunt în așa strânsă legătură cu chestia decisă în dispozitivul hotărârii încât nu pot fi despărțite una de alta sub nici un raport, bunăoară când chestia decisă numai în motivarea hotărârei este chestiunea prejudicială celei decisă în dispozitivul hotărârei.

Însă când această legătură este nestrânsă, adică judecarea unei chestiuni litigioase nu este indispensabilă, pentru rezolvarea pricinii deduse judecării, atunci constatările făcute cu privire la această chestie nu dobândesc caracterul autorității lucrului judecat.

În speță reclamantul ca cumpărător cere act de intabulare și pârâțul ca vânzător între altele s'a apărât și cu aceea, că prețul de cumpărare reclamantul nu l-a achitat.

Intrucât achitarea prețului de cumpărare nu formează chestiunea prejudicială indispensabilă a adjudecării dreptului de proprietate, sentință rămasă definitivă prin care se admite acțiunea pe baza stării de fapt, ca pârâțul vânzător a transmis dreptul său de proprietate asupra reclamantului cumpărător, care a și achitat prețul de cumpărare, nu va constitui autoritate lucrului judecat sub raportul achitării prețului.

Nu se poate opune, că în vederea dispozițiunii art. 1062 din cod. civ. austriac neachitarea prețului de cumpărare este motiv pentru respingerea acțiunii.

Intrucât suscitatul articol prevede că cumpărătorul este dator să ia în primire bunul imediat sau în timpul stipulat și totodată să plătească și prețul în numerar, altmintrelea vânzătorul are dreptul să-i refuze predarea lucrului.

În speță acest text de lege nu-și are aplicația, deoarece este fapt necontestat, că imobilele s'au predat reclamantului cu ocazia încheierii contractului, deci a intervenit între părți o cumpăratură pe credit și reclamantul ajungând în posesiunea imobilelor pe baza unui titlu just de achiziție și prin modul just de dobândire, (predare) a devenit potrivit dispozițiilor art. 424 și 425 Cc. a. proprietar al imobilelor cumpărate și în această calitate este îndreptățit să pretindă față dl. vânzător și față de pârâțul II Gheorghe Muntean, achizitor posterior de reacredință, ca starea de carte funduară să se corecteze conform adevăratei situații de drept.

Această concepție nu se alterează prin dispoziția art. 431 Cc. a. care dispune, că pentru transferarea proprietății bunurilor imobile este necesar,

că actul de achiziție să se înregistreze în cartea funluară, pentru că intabularea se pretinde numai față de terțe persoane cu bună credință, adică cu scopul câștigării unui drept real absolut (cu efect „erga omnes”) însă față de transmitentul achizitorul trebuie considerat ca adevărat proprietar (art. 372 c. c. a.) din moment ce a arătat un titlu valabil și un mod valabil, prin care a ajuns în posesiunea bunului.

Rezultă din cele expuse de mai sus, că acțiunea de față nu se poate considera ca o acțiune pentru îndeplinire la care ar trebui aplicat principiul, că atunci când fiecare parte are o prestațiune din aceeași bază de drept, nici una din părți nu e datorie să presteze decât odată cu cealaltă parte.

Cu atât mai puțin se poate aplica acest principiu față de pârâțul II, cu care reclamantul nici nu stă în raport contractual.

Prin urmare a trebuit respins și motivul de casare bazat pe violarea dreptului material.

Dispoziția referitoare la cheltuelile de recurs se întemeiază pe art. 425 și 543 P. c.

Cluj, la 19 Ianuarie 1932.

Președinte ss. Dr. Ioan Papp, Raportor ss. Dr. Kerner, ss. M. Balassan, Grefier ss. Petru Abrudan.

Jurisprudențe comerciale

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția I.

No. C. 396/1932-7. Președinția I. Mănescu, președinte
Concordat. — Scutire de timbru. — Legea timbrului din 1 Ianuarie 1932. — Art. 8 legea concordatului preventiv

Contra încheierii Trib. Hunedoara No. 7895—1931-3, secția III, a făcut apel firma E. Friedmann cerând reformarea hotărârii date și scutirea de taxa de 10.479 lei cu care a fost impus.

Având în vedere că din încheierea atacată rezultă că Tribunalul a obligat pe apelant să verse suma de 10.479 de lei ca taxă la Stat de 1 la sută și 2 la sută în baza art. 7 lit. c. și 8 din legea concordatului preventiv.

Având în vedere că apelantul susține că acest text de lege a fost abrogat de legea timbrului din 1 Ianuarie 1932 din art. 22 § 54 care prevede scutirea de oriși ce taxe a concordatelor preventive.

Considerând că în adevăr prin noua lege de modificare a timbrului publicată în Mon. Of. No. 1. prin art. 22 § 54 s'a prevăzut că între scutirile de taxe ale timbrului și impozitul proporțional intră și concordatele preventive, înfânzindu-se această scutire și la concordatele preventive, anterior omologa dacă impozitul n'a fost achitat.

Având în vedere că scutirea acordată de noua lege a timbrului se referă numai la taxa de timbru și impozit proporțional, căci prin art. 22 al. 1 s'a prevăzut expres că sunt scutite de taxa de timbru și impozit proporțional actele enumerate sub acest articol în care prin parag. 54 din noua lege a timbrului a intrat și concordatele preventive.

Considerând că legea timbrului ca ori și ce lege fiscală este de strictă interpretare și nu se poate aplica decât la cazurile expres prevăzute prin lege.

Considerând deci, că prin art. 22 legiitorul prevăzând că sunt scutite nu mai de taxa de timbru și impozit proporțional anumite acte indicate sub art. 22 L. T. urmează că celelalte taxe prev. de legi și care nu se referă la taxa de timbru și impozit proporțional nu sunt scutite.

Ca consecință taxa prev. din art. 8 legea concordatului preventiv ca cotă de 1 la sută și 2 la sută în folosul Statului, pentru acoperirea retribuițiilor judecătorilor delegați, a greșierului și a cheltuielilor de cancelarie, nefiind nici o taxă de timbru și nici un impozit proporțional, nu poate intra în scutirea prevăzută de art. 22 par. 54 din noua lege a timbrului.

Pentru aceste motive, apelul fiind nefondat a trebuit să fie respins ca atare.

NOTĂ. Comisiunea centrală a timbrului a clarificat cum că scutirea se referă numai la actul de concordat. N. Redacții.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția I.

No. C. I. 720-8/1932. Președenția I. Mănescu, președinte

Dreptul acționarilor contra hotărârii instanței firmelor, prin care se primește procesul verbal al adunării generale. — Art. 180, 181 și 174 din C. de Comerț. — Când partea poate face întâmpinare la recursurile ce urmează a se judeca în camera de Consiliu. — Art. 557 P. c. comercial.

Contra încheierilor tribunalului, prin care tribunalul ia act de depunerea procesului verbal al adunării generale extraordinare, ținută la 22 Iulie 1931 și n'a anunțat hotărârile aduse în această adunare generală, acționarii Dr. Petru Groza și Frohmeyer-Ernest au făcut recurs, cerând anularea hotărârilor luate de adunarea generală.

Este adevăr, că conform dispozițiilor prevăzute de art. 180, 181 din Cod. comercial instanța comercială și a firmelor trebuie să cerceteze procesele verbale ale adunării generale și să ia eventualele măsuri necesare. În baza acestui drept de privityhere instanța își câștigă convingerea că: 1. convocarea adunării generale s'a făcut reglementar conform statutelor și convocatorul s'a publicat în timp util. 2. Obiectele adunării generale au fost cuprinse în ordine de zi. 3. Au fost prezenți numărul necesar de acționari pentru aducerea hotărârilor valide. 4. Hotărârile aduse cuprind dispozițiuni clare și precise și nu sunt în contradicție. 5. Nu a omisă să hotărească asupra acelor obiecte (puncte) asupra cărora adunarea generală ar fi trebuit să hotărească (de ex. adunarea generală ord. pentru stabilirea bilanțului și distribuirea beneficiului) și în sfârșit 6. Instanța va cerceta din oficiu, dacă hotărârile aduse nu violează pe nedrept interesele părților, cari nu fac parte din societate.

Având în vedere că cu toate că jurisdicțiunea instanțelor de firma se extinde la acelea, ca să anuleze din oficiu în urma anunțării părții intere-

sate, hotărârile adunării generale, cari sunt contrarii legii sau statutelor, însă instanța nu este obligată să ia în considerațiune o atare anunțare provenită dela particulari (acționari);

Având în vedere, că contra hotărârii instanței firmelor, prin care instanța ia act de depunerea procesului verbal al adunării generale și n'a anulat hotărârile adunării generale, acționarii n'au dreptul de a înainta recurs, fiindcă legea comercială (art. 174) le dă drept numai la afacerea hotărârilor adunării generale prin proces;

Pentru aceste motive a trebuit respins recursul ca inadmisibil.

Având în vedere, că în procedura de recurs nu se poate înainta întâmpinare și partea adversă numai atunci poate declara asupra recursului, dacă a ordonat ascultarea în scris părților și considerând, că Curtea n'a dispus în sensul arătat: Pentru aceste considerente Curtea a respins întâmpinarea ca inadmisibilă.

Jurisprudențe penale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secție II-a Decizia Nr. 685/1932. Prez. Dlui Al. Dem. Opreșcu, Cons.

Modul de citare în fața instanței de apel. — Elementele infracțiilor prevăzută de art. 355 și 361 c. p.

Având în vedere că prin primul motiv de casare recurentul susține că instanța apelativă trebuia să-l citeze atât pe el cât și pe apărătorul lui, la desbatere, și că numai prin exces de putere s'a putut trece în deciziune că a fost prezinte când în realitate a lipsit.

Considerând că potrivit dispozițiilor art 409 al. III, proc. pen. părțile interesate — deci acuzatul și apărătorul special - trebuie să fie înștiințați prin calea afișării, pe tabla de anunțuri a Curții de Apel a listei cauzelor fixate pentru desbaterea principală în cursul săptămânei și în același timp să fie înștiințați prin scrisoarea recomandată despre termenul desbaterei principale, neavând nici o consecință juridică netrimiterarea scrisoarei recomandate sau nesoșirea ei.

Că dar din actele dosarului rezultând că s'au îndeplinit prescripțiile textului invocat mai sus, lipsa acuzatului și apărătorului lui dela desbaterea principală apelatorie nu poate constitui nulitatea dela art. 384 pct. 6. proc. pen. cu atât mai mult cu cât apărarea a fost prevăzută de un apărător public, așa că motivul găsindu-se nefondat cată a se înlătură.

Văzând și moivul al II-lea prin care se susține că instanțele greșit au calificat faptul drept crima de sustragere dela art. 355 cod. penal, deoarece el fiind președintele sindicatului Național Român și fiind deci însărcinat cu administrarea bunurilor acestui sindicat, trebuia fapta calificată drept infracțiunea prevăzută de art. 361 c. p. gestiune frauduloasă, și cum în speță nu a existat cererea

prealabilă a părții vătămate, nu putea fi condamnat.

Având în vedere, că în fapt instanțele de fond au constatat că acuzatul în numele filialei Lupeni a Sindicatelor Naționale române din Transilvania și Banat făcând o tranzacțiune cu Uniunea Muncitorilor din industria minieră, Centrală Cluj, asupra sumei de 53.000 lei și primind în urma acestei tranzacții suma de 26.500 lei, în loc să o depună societății pe care o reprezenta în calitate de președinte, pentru a servi scopul pentru care fusese destinată, și-a însușit-o pe nedrept.

Având în vedere, că din aceste constatări în fapt rezultă elementele crimei de sustracțiune prevăzute de art. 355 cod. penal deoarece acuzatul și-a însușit pe nedrept suma primită și deci aflată în posesiunea lui care era încredințată spre administrarea.

Că susținerea recurentului cu privire la greșită calificare și anume că faptul trebuia calificat drept delict de gestiune frauduloasă prev. de art. 361 c. p. nu este întemeiată deoarece acest text *pedepsește pe acel ce fiind însărcinat cu supraveghere bunurilor străine, în aceasta calitate cu știință și cu voință pricinuește daune materiale persoanei, ale cărei interese este obligat a le sprijini numai atunci când în această calitate prin acte administrative cu voință pricinuaște pagube materiale societății ce o reprezintă, iar nu când își însușește bunuri cari erau încredințate lui spre păstrare și administrare.*

Că astfel fiind, instanțele de fond făcând o bună calificare a infracțiunii constatate motivul de casare — bazat pe nulitatea dela art. 385 pct. 1 b) proc. pen. se găsește nefondat și în consecință recursul cată a fi respins.

Jurisprudențe la legi speciale

INALTA CURTE DE CASAȚIE, Secție I.

Dec. 661 din 18 Mai 1931. Președ. Al. Iuca președinte.

Acțiune pentru onorar. — Dreptul acordat avocatului a o intență la domiciliu său. — Drept acordat numai avocaților definitiv, nu și celor stagiați.

Art. 37 și 41 din legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați publicată în Monit. Oficial din 21 Februarie 1923, prevede că, pentru onorariile ce i se cuvin pe bază de convențiune sau pe baza tarifului întocmit de consiliul general, avocatul are dreptul a chema în judecată pe debitor înaintea instanțelor judecătorești ale domiciliului său propriu, fără să precizeze însă dacă se referă atât la avocatul definitiv cât și la stagiar sau numai la primul.

Această dispozițiune edictată de legiuitor în scopul ca avocatul să nu fie împiedicat în exercițiul profesiei sale, dacă ar fi obligat să urmărească pe debitorii de onorarii în altă parte decât la domiciliul său, cuprinzând un beneficiu acordat de lege prin derogare dela principii de drept comun,

înscris în art. 58 proc. civ. și 65 legea judecătoriiilor de ocol, potrivit căruia acțiunile pentru sume de bani se introduc la domiciliul debitorului, iar nu al reclamantului, are a fi interpretată restrictiv.

Din întregul cuprins al legii și în special din articolele de sub primele trei capitole rezultă că legiuitorul împarte pe avocați în două categorii: definitivi (înscriși în corpul avocaților) și stagiați, prevăzând condițiunile de înscriere în tabloul fiecăreia din aceste categorii și în genere el întrebunțează expresiunile simple de stagiar când se referă la avocatul stagiar și de „avocat” când se referă la avocatul definitiv (înscris în corpul avocaților) ceea ce rezultă atât din articolele de sub cap. II consacrat exclusiv stagiilor, în care arată că aceștia sunt simpli aspiranți la situațiunea de avocat pe care o pot dobândi pe baza unui stagiu de trei ani și examen (art. 5, 10, 15) și că până atunci pot îndeplini în fața instanțelor judecătorești numai anumite lucrări sub supravegherea avocatului sau asistenței judiciare de care depind (art. 11, 12) precum mai rezultă și din textele de sub cap. III referitor la înscrierea în corpul avocaților și art. 79, 104, 106, 108 referitoare la acțiunea disciplinară în contra avocaților și stagiilor, asistența judiciară și la taxele fiscale datorate de avocați și stagiați în diferite ocazii.

Fță de această considerațiune și de împrejurarea că art. 41 se află sub cap. IV care precum rezultă în mod evident din art. 35, tratează „despre drepturile avocaților” înscriși în condițiunile arătate sub cap. III în corpul și tabloul avocaților, urmează că atunci când legiuitorul a prevăzut prin citatul text beneficiul pentru avocați de a intenta la domiciliul lor acțiunile pentru onorarii, s'a referit numai la avocații definitivi (înscriși în corpul avocaților) care pot să exercite o adevărată profesiune în nume propriu, iar nu și la stagiați care au o activitate redusă în fața instanțelor judecătorești sub dependența avocaților definitivi sau asistenței judiciare pe lângă cari sunt atașați spre a se pregăti în vederea profesiei de avocat.

Acesta fiind sensul citatului text rezultă că avocații stagiați au a introduce acțiunile lor pentru onorarii după normele procedurii de drept comun, adică în principiu la domiciliul pârâtului.

Prin urmare, în speță, Tribunalul bine a judecat că recurentul fiind avocat stagiar trebuia să introducă acțiunea de onorar nu la domiciliul său ci al intimatului pârât.

NOTĂ. De și prezenta Jurisprudență privește legea de unificare și organizare a Corpului de Avocați din 1923, prezintă și azi interes, fiindcă în noua lege din 28 Decembrie 1931, principiile pe care le stabilește nu sau modificat și ni se dă prilejul să relevăm o chestiune care devine actuală prin aplicațiunea legii din 6 April 1932 privind introducerea unor dispozițiuni transitorii la legea de organizare a Corpului de Avocați.

Legea din 1923 îndeplinea o operă de unifi-

care a două regimuri deosebite. În concepția legii din Ardeal stagiul să înțeleaga ca o continuare a studiului dreptului în aplicațiunea lui practică, fără să ofere candidatul o situațiune independentă de profesionist. Stagiarul era atașat unui birou de avocat și lucra sub conducerea și îndrumarea patronului. El presta la sfârșitul stagiului un examen, care îi oferea titlul definitiv și îi crea independența de profesionist. Legea din 1907 a Vechiului Regat oferea stagiului o complectă independență, el lucra în nume propriu fără nici un control ori supraveghiere și devenea definitiv în mod automat la sfârșitul stagiului.

Legea de unificare adoptând sistemul de stagiul educativ, a trebuit să prevadă anumite termene transitorii pentru beneficiarii unor drepturi câștigate. S'a estins și asupra Ardealului legea din 1907 pentru termenul transitoriu, dar spre regretul nostru aceste termene au fost prelungite fără rost, așa încât nici azi când numărăm aproape 10 ani dela publicarea legii de unificare, nu am intrat în aplicarea nouilor dispozițiuni.

Până la 28 Decembrie 1931 aveam două categorii de stagiați: Acei cari mai puteau beneficia de dispozițiile legii din 1907 și acei cari intrau în prevederile legii din 1923. Adecă unii având o situațiune pendentă de patron, iar alții profesind liber și în nume propriu.

Prin legea de modificare din 6 April 1932 s'a creiat o a treia speță de stagiați: Cei cu delegațiune generală de a putea pleda la Judecătoria și Tribunalele, iar după 2 ani și la Curtea de Apel, devenind avocați fără examen de liberă practică. Situațiunea acestora este neclară, fiindcă de drept ei intra în prevederile legii din 1931 fără a putea invoca dispozițiile legii din 1907. Totuși li se creiază o situațiune excepțională prin așa numita delegațiune generală a cărei înțeles a rămas nelămurit.

Delegațiunea este proprie sistemului adoptat de legea din 1923 și 1931, care creiază pentru stagiari o situațiune de dependență de biroul căruia îi este atașat.

Delegațiunea generală tinde a creia în favoarea stagiului o anumită libertate de acțiune, fără a adopta însă principiile legii din 1907.

De aci rezultă un conflict de principii, fiindcă legiuitorul dorind să imprumute dispozițiuni transitorii din legea din 1907, nu a putut încadra principiile deosebite ale acestei legi în noul sistem a legii din 1931.

Când vom fi chemați să lămurim cadrele acestei delegațiuni generale, ne va putea servi ca îndrumare speța de mai sus, care stabilește principiul, că stagiarii în aceasta situațiune având o libertate de a profesa, nu-și vor putea însuși anumite atribuțiuni și anumite drepturi speciale, cari conform spiritului legii sunt rezervate numai pentru avocații cari au dobândit un titlu definitiv.

Alexandru Dragomir.

INFORMAȚIUNI

Din țară

— Pentru unificarea legislativă a țării. — D. Mihai Popovici, ministrul justiției, în dorința de a asigura accelerarea lucrărilor pentru unificarea legislativă, atât de mult dorită și totuși întârziată, a semnat deciziunile ministeriale de constituirea comisiunilor de specialiști, compuse din câte doi reprezentanți ai magistraturii, universităților, barourilor, Camerei și Senatului.

Aceste comisiuni, lucrând împreună cu membrii secției respective a Consiliului legislativ, au misiunea să revadă proiectele întocmite și să facă observațiunile și propunerile necesare în vederea desăvârșirii lor astfel ca în sesiunea de toamnă a parlamentului, toate proiectele desăvârșite să poată fi aduse în discuțiune.

Comisiunile au fost alcătuite precum urmează:

Pentru codul civil, d-nii: G. Al. Iuca, președinte la Inalta Curte de Casație s. I; Andrei Rădulescu, consilier la Inalta Curte de Casație; I. Lugoșeanu, fost ministru, avocat; Gheorghe Plastara, prof. univ. și avocat; Camil Negrea, prof. univ.; G. Cerban, prof. univ. și avocat; Istrate Micescu, prof. univ. și avocat; N. Georgian, consilier la Curtea de Apel din București; Mihail Paleologu și Virgil Grossu avocați și deputați.

Pentru codul comercial, d-nii: D. Lupu, președinte la Inalta Curte de Casație; N. Fițescu și P. Poruțiu, profesori universitari; Vasilescu Nottara și N. Penescu avocați și deputați; R. Georoceanu și Lucian Borcia avocați și senatori; D. Gerota, judecător trib. Ilfov; Iorgu Petrovici avocat; I. Pop avocat și C. Balescu avocat.

Pentru procedură civilă, d-nii: Virgil Potârcă, fost ministru; C. Chiselită, fost consilier înalta Curte de casație; Sever Tipei, consilier înalta Curte de casație; Dem. Negulescu, Eugen Herovanu și Emil Hațegan profesori universitari; Vasile Toncescu, I. Rang și Vasile Rădulescu, avocați și deputați; V. Poruțiu senator și avocat și Marinescu Bolintin avocat.

Pentru codul penal, procedura penală și legea de organizarea penitenciarelor, d-nii: I. Gr. Periețeanu, fost ministru; Gh. Rătescu, președinte la Inalta Curte de casație; C. Viforeanu, procuror general al Inalta Curții de casație; Pompiliu Ioanițescu, fost subsecretar de stat, avocat și deputat; Iulian Teodorescu și Traian Pop, profesori universitari; Vintilă Dongoroz, profesor universitar și avocat; Vasile Rădulescu consilier la Curtea de apel din București; G. Isopescu, profesor universitar și senator; Justin Pop senator și avocat.

S'a numit câte doi reprezentanți și din partea Corpurilor legiuitoare pentru ca astfel colaborarea dintre prezentanții națiunii și membrii comisiunilor mixte să fie cât mai eficace.

Acest parlamentari prin faptul că iau parte la discuțiile comisiunilor cu posibilitatea de a fi în

Parlament cei mai autorizați cunoscători ai curentelor de doctrină, care au stat la baza elaborării acestor proiecte și tot odată a se informa de părțile și propunerile fiecăruia dintre specialiști, ajungându-se în acest mod la o cât mai perfecționată alcătuire a proiectelor de legi.

Aceste proiecte de coduri odată revăzute de comisiunile instituite, vor prezenta desigur un complex care va cuprinde tot ce gândirea juridică modernă crede necesar pentru bunul mers al mecanismului unui stat.

Din străinătate

— *Conferința unificării dreptului penal.* — Biroul internațional pentru unificarea dreptului penal, reorganizat ca organ consultativ al Societății Națiunilor, a ținut o întrunire la Basel, sub președinția d-lui Kohlrauch, rectorul Universității din Berlin.

La ședință au participat delegații a 18 state, precum și reprezentanți ai asociației penale.

D. profesor Vespasian Pella a fost ales în unanimitate secretar general al biuroului.

În urma invitației guvernului spaniol, viitoarea conferință pentru unificarea dreptului penal se va ține la Madrid în Octomvrie 1933. La viitoarea conferință se vor discuta chestiunile terorismului, extrădării, portului ilicit de arme și delictelor internaționale.

— *Reducerea prescripțiunei legale în Italia.* — Consiliul de Miniștrii a aprobat un proiect de lege prin care se reduce la 10 ani timpul prescripției legale de la 30 ani. Pentru dobândirea proprietății imobiliare, timpul de 10 ani este redus la 5 ani sub rezervă bunei credințe a posesorului și a înscrierii regulate a titlului în baza căruia posedă. Prescripția de 30 ani este păstrată pentru oare cari raporturi juridice care prin natura lor însăși prevăd o lungă durată și ar fi dăunătoare necesitatea de a recurge des la acte de recunoaștere a dreptului stabilit. Oportuneitatea reformei decurge din accelerarea ritmului vieții economice, și din dezvoltarea mijloacelor de comunicație. De altfel dreptul comercial a înlăturat prescripția de 30 ani încă din anul 1882 în foarte multe cazuri.

— *Caracterizarea reformelor juridice sub regimul Fascist.* — Revista Economică Internațională din Paris consacră un număr special Italiei. În acest număr, îi este rezervat D-lui Rocco ministru de justiție sarcina de a prezenta opera guvernului fascist. Între altele iată cum se exprimă D-sa: „Guvernul fascist a inaugurat un nou ciclu al umanității, acela al reconstrucției și al consolidării statului. Legislația fascistă a consolidat noua organizare juridică a societății italiene. Ea a fost chemată să exercite o influență poate decisivă asupra legislației viitoare a tuturor țărilor civilizate”. Noul stat Italian este un stat popular fără să fie un stat democratic pentru că el se adresează direct poporului, pentru că el este în contact permanent cu el, pentru că el străbate în mase prin mii de căi diverse, pentru că el le conduce din punct de vedere spiritual, pentru că el îi înțelege nevoile, pentru că el coordonează activitățile.

Nici o sferă a vieții nu a fost neglijată de regimul reformator. Iată cum definește ministrul de justiție al Italiei transformările pe care le-a suferit codul civil Italian:

„Era necesar ca din punct de vedere al reglementării filiațiunei, al căsătorii și al instituțiilor conexe, concepțiunea fascistă a familiei să domine. Tot așa ca și în concepția noastră despre stat și despre societate, interesele trecătoare ale indivizilor au trebuit să cedeze în fața intereselor imuabile ale societății care este un organism în care particularii nu sunt decât elemente minime, tot așa trebuie să fie și pentru societatea familiară, care nu este decât un element al societății naționale. Interesele particularilor trebuie să fie sacrificate, când trebuința cere în interesul intim familial...”

Influența concepției fasciste se resimte deosebit în partea legislației relativ la proprietate instituție fundamentală a dreptului privat. Doctrina fascistă este o doctrină integral socială și de aceea ea are despre proprietate o concepție înaintea de toate socială. O tutelă riguroasă, nu din punct de vedere individual adică în interesul particularilor, ci înainte de toate în interesul societății întregi, pentru că proprietatea privată constituie elementul indispensabil al economiei, stimulând producția și ajutând formațiunea capitalului Națiunii. Aceste diverse concepții despre proprietatea privată permite determinarea disciplinei de urmat, la care trebuie să tindă a asigura utilizarea proprietății conform scopului social al acestia și înainte de toate în felul ca producția să se amelioreze în interesul Națiunii.”

— *Reforma Juraților în Franța.* — Printr-o nouă lege, pedeapsa ce urmează să fie pronunțată de Curtea cu Juri, trebuie să fie fixată în urma deliberării comune a Curții și a Juraților, care urmează să aibă loc în Camera de Consiliu, prezidată de președinte. Jurații votează cei dintâi în ordinea în care au eșit la sorti, apoi judecătorii asessori și la urmă președintele Curții. Votul este secret. Se cere majoritatea absolută. Poate avea loc mai multe scrutine, înlăturându-se pedeapsa cea mai mare, de la scrutinul anterior.

— *Un impozit exemplar în Statele Unite.* — Camera reprezentanților a votat în ședința de la 18 Martie o suprataxă asupra veniturilor ridicate, care ajunge până la 65 la sută la veniturile superioare, a 5 milioane dolari. Pe de altă parte, minimumul neimposabil a fost scăzut de la 1500 dolar la 1000 dolari pentru celibatari și de la 3500 dolari la 2500 dolari pentru persoanele căsătorite. (Pe când această diferență și la noi.)

— *Chestiunea limbei în Letonia.* — Dieta a votat o lege care interzice întrebuințarea limbilor minoritare în afacerile administrative și municipale.

— *Reforma lingvistică în Belgia.* — Camera Belgiană a votat noul regim lingvistic în sensul: regimul unilingvistic în administrativ: franceza în Walonia, flamanda în Flandra, afară de Bruxelles unde este bilingvistic. Șeful serviciu va avea un ajutor aparținând celuilalt grup lingvistic.

Reprezentant al automobilelor
Chevrolet, Cadillac, la Salle, Pontiac și Oakland
renumitele uzini a lui General Motors

Leonida & Co. București

Garaje, benzină și
ulei. Atelier de repa-
rațiuni Cal. Doroban-
ilor 18. Telefon 4-89
Cluj

Reprezentăna
generală:

Depozit de cauci-
curi. Piese de schimb
și accesorii Str. Reg.
Maria 10 Telefon 2-16
Cluj

"Auto-Mecanica" societate Anonimă

Leonida & Co. S. A. din București

Reprezentanța generală:
Strada Regina Maria Nr. 10
Calea Dorobanților Nr. 18

AUTOMECANICA S. A. CLUJ

Frigul pentru nevoile casnice,
comerciale și industriale pro-
dus în mod automat pe cale
electrică. Pentru demonstrații
vă sta cu plăcere la dispoziție

Mai rece ca ghiata
Mai eficient ca ghiata
Mai sanatos ca ghiata

»FRIGIDAIRE«